

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen
Fondstilsynet@lbst.dk
Att.: Sabrina Jackline Siff Nicolai
J. nr. 24-11-000064

31. oktober 2024

Høringssvar om ændringer i bekendtgørelse om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfondene m.v. inden for jordbrugsområdet

SEGES Innovation P/S og Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S fremsender hermed fælles kommentarer til Landbrugs- og Fiskeristyrelsens udkast til ændringer i bekendtgørelse om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet, j. nr. 24-11-000064.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har opdateret Administrationsbekendtgørelsen primært som følge af, at opdatering af Økonomistyrelsens "Vejledning om effektiv tilskudsforvaltning" er godkendt i juni 2024.

Høringen giver anledning til følgende bemærkninger.

Vejledning versus lov/bekendtgørelse

Af Økonomistyrelsens "Vejledning om effektiv tilskudsforvaltning" fremgår der følgende i introduktionsafsnittet "Bortset fra afsnit 2.5.1 om offentliggørelse på Statens-tilskudspuljer.dk er vejledningen ikke i sig selv normerende for, hvordan tilskud skal administreres, men skal understøtte en hensigtsmæssig og ensartet praksis på området."

Vejledningen er først og fremmest målrettet de enkelte ministerier og styrelser. Vejledningen er ikke udtømmende, hvad angår støttere regler for støttemodtagere, og rummer særligt i forbindelse med løn/timesatsberegning og overhead, dispensationsmuligheder for private forsknings- og videnformidlingsinstitutioner, uden at vi ud fra bekendtgørelsen kan afklare, om disse vil blive anvendt.

Økonomistyrelsens vejledning er ikke en lov eller en bekendtgørelse, det er som Økonomistyrelsen selv angiver en 'vejledning'. Set i lyset af de uddybende bemærkninger nedenfor, hvor det præciseres, at Økonomistyrelsens vejledning kan have fatale konsekvenser for private forsknings- og videnformidlingsinstitutioner, opfordres styrelsen til at genoverveje implementeringen af ændringerne. Hvis styrelsen fastholder implementeringen af Økonomistyrelsens vejledning er det altafgørende, at det tydeligt fremgår af bekendtgørelsen, at private forsknings- og videnformidlingsinstitutioner kan anvende en timesats, der er 20 pct. højere end den beregningstekniske årsnorm på 1.642 timer, samt at overhead kan udgøre 44 pct. af de direkte udgifter, hvilket Økonomistyrelsens vejledning giver mulighed for.

Se uddybende bemærkninger herunder.

Beregning af timesatser

Af vejledningen fremgår, at der skal anvendes en beregningsteknisk årsnorm på 1.642 timer, og at der kan dispenseres herfra, således at der kan anvendes en timesats, der er op til 20 pct. højere.

Det er fuldstændig afgørende for private forsknings- og videnformidlingsinstitutioner, at der dispenseres, således at de kan anvende en timesats, der er 20 pct. højere end den timesats, der opgøres ved anvendelse af den beregningstekniske årsnorm.

En beregningsteknisk årsnorm på 1.642 timer er udtryk for et årsværk fratrukket ferie og helligdage, og bygger på en forudsætning om, at en forsknings-/udviklingsmedarbejder kan anvende sin fulde arbejdstid (100 pct.) på projektarbejde. De fleste medarbejdere vil imidlertid have brug for efteruddannelse, vidensdeling med kollegaer og andre generelle møder, udarbejdelse af projektsøgninger mv. De fleste medarbejdere vil også have dage, hvor de ikke er arbejdsdygtige (egen sygdom, børns sygdom o.l.). Tillægget på de 20 pct. til lønnen afspejler et realistisk scenarie for omkostningerne forbundet med, hvor mange effektive projekttimer en forsknings-/udviklingsmedarbejder kan bidrage med.

For både private forsknings- og videnformidlingsinstitutioner samt universiteter og andre offentlige vidensformidlingsinstitutioner vil der for hver medarbejder være en manko mellem den beregningstekniske årsnorm på 1.642 timer og antallet af effektive projekttimer, der kræver egenfinansiering.

Modsat universiteter og andre offentlige forsknings- og videnformidlingsinstitutioner, som modtager basisbevillinger via finansloven, så har private forsknings- og videnformidlingsinstitutioner, begrænsede muligheder for selv at fremskaffe egenfinansiering, der kan dække de udgifter som ikke kan dækkes via tilskudsordninger. For private forsknings- og videnformidlingsinstitutioner gælder strenge krav til organisering og formål, som følge af statsstøtteretlige forordningskrav (den generelle gruppefritagelse og landbrugsgruppefritagelsen) og ikke mindst styrelsens egen 'Vejledning om definitionen af en forsknings- og videnformidlingsinstitution' fra 2024.

Beregning af overhead

Ifølge Økonomistyrelsens Vejledning skal overhead som udgangspunkt opgøres til 18 pct. af det pågældende projekts tilskudsberettigede lønudgift. Tilskudsmyndigheden kan, for private forsknings- og videnformidlingsinstitutioner, efter konkret vurdering, tillade overhead indregnet på samme vilkår, som anvendes for en offentlig forskningsvirksomhed jf. Økonomistyrelsens budgetvejledning¹.

For at sikre, at der er lige konkurrencevilkår for offentlige og private forsknings- og videnformidlingsinstitutioner, er det vigtigt, at der er ensartede retningslinjer for overhead.

¹ <https://fm.dk/udgivelser/2021/april/budgetvejledning-2021/>

Tilskudsmyndigheden bør derfor tillade, at private forsknings- og videnformidlingsinstitutioner kan indregne overhead jf. Budgetvejledningen 'Pkt. 2.6.10.3 Særlige disponeringsregler vedrørende forskningsaktiviteter'. Herved kan overhead udgøre 44 pct. af de direkte udgifter. Det henstilles, at denne overheadsats for private forsknings- og videnformidlingsorganisationer kommer til at fremgå af bekendtgørelsen.

Konsekvenser, hvis dispensationer ikke opnås

Kan ovenstående dispensationer o.l. ikke opnås, vil det have meget markante indvirkninger på SEGES Innovation P/S' og Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S' økonomi og ressourcesituation, da det øger kravet til egenfinansiering for organisationerne. På baggrund af beregninger som SEGES Innovation P/S har foretaget, vil de økonomiske konsekvenser af de manglende dispensationer betyde en nedgang i støtteintensiteten med 30-35 pct., og derved true organisationernes eksistensgrundlag.

SEGES Innovation P/S' og Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S' bidrag til den grønne omstilling og opretholdelse af forsknings- og udviklingsaktiviteter på højt internationalt niveau til gavn for samfundet, vil ikke være mulig uden ovennævnte dispensationer.

Hvis styrelsen fastholder implementering af Økonomistyrelsens vejledning opfordres styrelsen, på baggrund af ovenstående, kraftigt til at sikre, at det i bekendtgørelsen anføres, at private forsknings- og videnformidlingsinstitutioner kan anvende en timesats, der er 20 pct. højere end den beregningstekniske årsnorm på 1.642 timer, samt at overhead kan udgøre 44 pct. af de direkte udgifter.

§5 Flerårige projekter

Det fremgår, at fondenes bestyrelser kan beslutte at yde tilsagn om tilskud til flerårige projekter. Men det fremgår desværre ikke af bekendtgørelsen eller af styrelsens høringsbrev, hvorledes flerårige projekter konkret tænkes implementeret.

Vi antager, at styrelsen vil fratrække hele tilsagnsbeløbet til flerårige projekter i det første bevillingsår. Det vil i en længere årrække betyde et meget dramatisk fald i antal projekter, der vil opnå en bevilling, hvilket vil reducere fondenes muligheder for at støtte igangsættelse af en lang række projektaktiviteter, som erhvervet og samfundet har brug for nu og her – bl.a. i forhold til at understøtte den grønne udvikling og omstilling i erhvervet.

Indførelse af flerårige projekter vil derfor forudsætte, dels en indfasningsperiode og dels forøgede bevillingsrammer i en længere årrække, som kan godkendes af folketingets partier. Da det ikke er beskrevet i bekendtgørelsen, må vi antage, at det ikke er tilfældet, og vi må derfor på det kraftigste fraråde implementeringen af flerårige projekter.

§6 Tilbageførsel af uforbrugte projektmidler

Af §6 fremgår, at fonden skal sikre, at uforbrugte fondsmidler hos fondens tilskudsmodtagere tilbageføres til fonden senest i forbindelse med projektets regnskabsaflæggelse.

Det anbefales, at uforbrugte fondsmidler returneres, når bestyrelserne/fondssekretariatet har truffet afgørelse om beløbet, således at der er sikkerhed for beløbets størrelse og beregning. Herved undgås unødigt tidsforbrug og administration.

§17, stk. 4 Tildelingskriterier

Af stk. 4 fremgår tre punkter som fondenes tildelingskriterier ikke må indeholde som betingelser.

Det bør overvejes om stykket er nødvendigt, eller om det er mere egnet i en vejledning. Bekendtgørelser bør først og fremmest beskrive, hvad der er regel/lov.

§33 stk. 1 Ikrafttrædelse

Af §33, stk. 1 fremgår, at bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2025.

For at eliminere usikkerheden om, hvilke støttere regler der gælder, jf. ovenfor, så bør bekendtgørelsen indføres med et længere varsel. Opdateringer til "Vejledning om Effektiv Tilskudsforvaltning" bør også indføres i bekendtgørelsen med et varsel.

Vi står naturligvis gerne til rådighed, hvis der måtte være spørgsmål til ovenstående høringssvar.

Venlig hilsen

Lisbeth Henriksen
Direktør, Innovation
SEGES Innovation P/S
Agro Food Park 15
8200 Aarhus N
+45 6128 4435 | lish@seges.dk

Kirsten Holst Sørensen
Adm. direktør
Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S
Agro Food Park 26
8200 Aarhus N
+45 2093 0965 | kirh@icoel.dk